

การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

The Development of Guidelines for the Management with Participate for the School. Secondary Educational Service Area Office Area 25

เฉลิมพล จันดา¹, เหมมินธุ์ ธนปัทม์มีมณี²

Chalermopol Chanda¹, Hemmin Thanapatmeemanee²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และ 3) พัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 354 คน และระยะที่ 3 วิเคราะห์ PNI^{Modified} ศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม ร่างแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา และประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมิน แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

2. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

3. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหาร, การมีส่วนร่วม, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Department of Educational Technology and Communications, Faculty of Education, Mahasarakham University

Abstract

This research aims to: 1) study the components and indicators of participatory management for educational institutions; Under the Office of the Secondary Education Region 25, 2) Adverse conditions And participatory management approaches for educational institutions. Under the Office of the Secondary Education Service Area 25 and 3) Develop a participatory management approach for educational institutions. Under the Office of the Secondary Education Service Area 25, the research was divided into 3 phases: Phase 1: Study of components and indicators of administrative participation for educational institutions. Under the jurisdiction of the Office of the Secondary Education Service Area 25, 7 informants were used. Phase 2 Study of Current Condition And desirable condition. Participation in administration for educational institutions. Under the jurisdiction of the Office of the Secondary Education Service Area 25, the sample consisted of the school administrators. 354 teachers and school board members were sampled by multiple random sampling. Steps based on the number of tables compared to Craig and Morgan. The tools used in the research were questionnaires. Phase 3 Research Results, Participatory Management Approaches for Educational Institutions It will be used as a management approach for educational institutions. Under the jurisdiction of the Office of the Secondary Education Service Area 25, 7 respondents were selected. The instruments used in this research were interviews, statistics, percentage, mean and standard deviation.

The research found that

1. Participatory Management Elements and Indicators for Schools, Under the Office of the Secondary Education Service Area 25. Composed of 4 elements 16 metrics. Overall, it is very appropriate and at the highest level.

2. Current status, participation in administration for educational institutions, Under the Office of the Secondary Education Service Area 25. The overall level is very high And when considering each side, it was found at every level. Desirable overall condition is at the highest level And when considering each aspect is found to be at the highest level in all aspects.

3. Participatory Management Approaches for Schools, Under the Office of the Secondary Education Service Area 25. It was found to be most appropriate And there is a high possibility.

Keywords: Management, participation, The Secondary Educational Service Area Office 25

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงปัจจุบันนี้มุ่งเน้นที่จะให้องค์กรของสังคมทุกส่วนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา และให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปที่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีอำนาจอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะสถานศึกษามีอำนาจและความรับผิดชอบค่อนข้างเบ็ดเสร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management: SBM) ด้วยความเชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาน่าจะเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากที่สุดและที่สำคัญกระบวนการบริหารจัดการจะต้องมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผลการศึกษาหรือคุณภาพนักเรียนจะเกิดขึ้นที่โรงเรียนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยหวังว่าเมื่อมีการกระจายอำนาจออกจากกระทรวงไปแล้ว ขั้นตอนการบริหารจะน้อยลงเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ แต่ละเรื่องจะส่งลงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะพึ่งตนเองมากขึ้น ประสิทธิภาพการบริหารจัดการจะสูงขึ้นสอดคล้องกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ

วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ จะสามารถนำไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญที่สุด จะต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการ บริหารจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วม ให้ทุกคนทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก: 14)

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ ซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการกำหนด และนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการประเมินผล นโยบาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรง กันในแนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินเป็นเรื่องจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ในบริบทของการบริหารราชการยุคใหม่ ด้วยเหตุผลประการแรก คือ การบริหารราชการยุคใหม่อยู่ภายใต้กระแสประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งให้ความสำคัญกับการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารโดยตรง ประการที่สอง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการได้มีการกำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญกฎหมายสูงสุดของประเทศ และประการสุดท้าย มาจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 (ประยูร อัครบวร. 2552: 41)

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา เป็นผลจากวิวัฒนาการของการบริหารในอดีต ซึ่งในช่วงนั้นเป็นแนวความคิดที่อยู่ในวงจำกัด แต่ในปัจจุบันแนวคิดได้ขยายกว้างออกไป กล่าวคือในอดีตนั้นคนทั่วไปคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของทางราชการ เป็นเรื่องของสถานศึกษาหรือครูจะปฏิบัติอย่างไร

กับนักเรียนก็สุดแท้แต่ เพราะผู้ปกครองได้ฝาก ลูกหลานและอนาคตไว้กับสถานศึกษาแล้ว แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมได้แปรเปลี่ยนเจริญก้าวหน้า ดังนั้นสถานศึกษาจะอยู่โดดเดี่ยวเหมือนเมื่อก่อน คงไม่ได้ เพราะสังคมนั้นประกอบด้วยระบบต่างๆ ที่จะต้องพึ่งพากัน และการศึกษาในวันนี้ถือเป็น เรื่องของทุกคน (Education for all) มิใช่เป็นเรื่อง แต่ของทางราชการเหมือนแต่ก่อนอีกแล้ว (เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2553: 35)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สนใจการพัฒนาการมีส่วนร่วมการบริหารสถานศึกษาของ ผู้อำนวยการ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จึงได้ศึกษาการมีส่วนร่วมดังนี้

การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้และนำไป ปฏิบัติอย่างจริงจังแบบต่อเนื่อง จะช่วยให้การพัฒนา สถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการสั่งการมาเป็นผู้ร่วม คือ ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ (กรมวิชาการ. 2543: 15)

การมีส่วนร่วมของครู ครูผู้สอนมีบทบาท โดยตรงในการร่วมพัฒนาสถานศึกษา ครูไม่เพียง แต่จะมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น แต่ครูยังต้องมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสถาน ศึกษาดังต่อไปนี้ ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานจนเข้าใจกระจ่าง ศึกษาหลักการ วิธีการ พัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา ร่วมวางแผน และร่วมพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา ตรวจสอบความสอดคล้องสัมพันธ์กันของสาระที่จัด ทำขึ้นตามสภาพปัญหา/ความต้องการของชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น กับมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มวิชาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน วางแผนการจัดการเรียนการสอนตาม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ มาตรฐาน สัดส่วนของเวลา และหน่วยการเรียนรู้ นำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิด ผลในห้องเรียน โดยเลือกใช้กระบวนการเรียนรู้ที่

หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการ เรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียนวางแผนและประเมิน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ข้อมูลที่แสดงความ สามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ประเมินผลการเรียน รู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ช่วงนั้น และนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนต่อไป ร่วม ประเมินผลการใช้หลักสูตรกับสถานศึกษา (กรม วิชาการ 2543: 16)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงกำหนดจำนวน กรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระ การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทน องค์กรศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 9-15 คน โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและ เลขานุการ ซึ่งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดไว้ตามความในมาตรา 5 และ มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช บัญญัติการศึกษา แห่งชาติ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับมาตรา 8 และมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (ราชกิจจานุเบกษา. 2546: 13-15) รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่จะเกิดขึ้น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับการดำเนินกิจการของสถานศึกษา ให้สอดคล้อง กับกฎหมาย ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน กิจการต่างๆ ประการสำคัญเป็นตัวแทนของชุมชน ในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548: 10-13)

จากการศึกษางานวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนทุ่งใหญ่รัตนศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ในส่วนร่วมในการบริหารน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนและครูอย่างสม่ำเสมอและนำมติที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารควรให้คณะกรรมการโรงเรียน และครู ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินการกำหนดเป้าหมาย และมีส่วนร่วมในการทำงาน เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคจากการทำงาน ก็จะช่วยกันในการคิดการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการทำงานด้วยความพร้อมเพรียงกัน จากปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานดังที่กล่าวมานี้ นับเป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทำให้เข้าใจได้ว่าบทบาทของบุคลากรแต่ละส่วนงานที่จะมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (สุรพลชัยดวงศร. 2554: 68)

เมื่อการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ฐานะองค์กรแห่งหนึ่งไปถึงเป้าหมายและความสำเร็จได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อนำแนวทางที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยให้บุคลากรได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น ตลอดจนค้นหาแนวทางแก้ไขในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีแนวทางที่จะพัฒนาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 4,091 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 354 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวน ประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ในการให้ข้อชี้แนะ คำแนะนำ และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ให้ข้อมูลในการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา

2.4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทำหน้าที่ให้คำแนะนำเพื่อความสมบูรณ์ของแนวทางและทำหน้าที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด สำหรับสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะและประเด็นการปรับปรุงองค์ประกอบและตัวชี้วัด

2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลขนาดโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 ข้อคำถามแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert เพื่อสอบถามระดับการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. แบบสัมภาษณ์ ในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม จำนวน 3 โรงเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. แบบประเมินเพื่อประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ประเมินพิจารณาความคิดเห็นต่อแนวทางในด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วม และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 354 คน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการ ศึกษา Best Practice จากหน่วยงานที่มีวิธีดีในการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2 แห่ง แล้วร่างแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ค่าระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

4. การวิเคราะห์ผลการศึกษาแนวปฏิบัติในการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด และผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.82$) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.79$) และด้านการบริหารงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.75$))

2. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.87$) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.76$) และด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.70$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.67$) ด้านการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.66$) และด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.62$)

3. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สรุปได้ดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมการวางแผน มีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.1.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลกิจกรรม

3.1.2 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีการร่วมวางแผนและแบ่งงาน

3.2 การมีส่วนร่วมการดำเนินงาน มีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.2.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.2.2 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง ความรู้ความสามารถของตนเอง

3.2.3 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน

3.2.4 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม

3.3 การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ มีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.3.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ

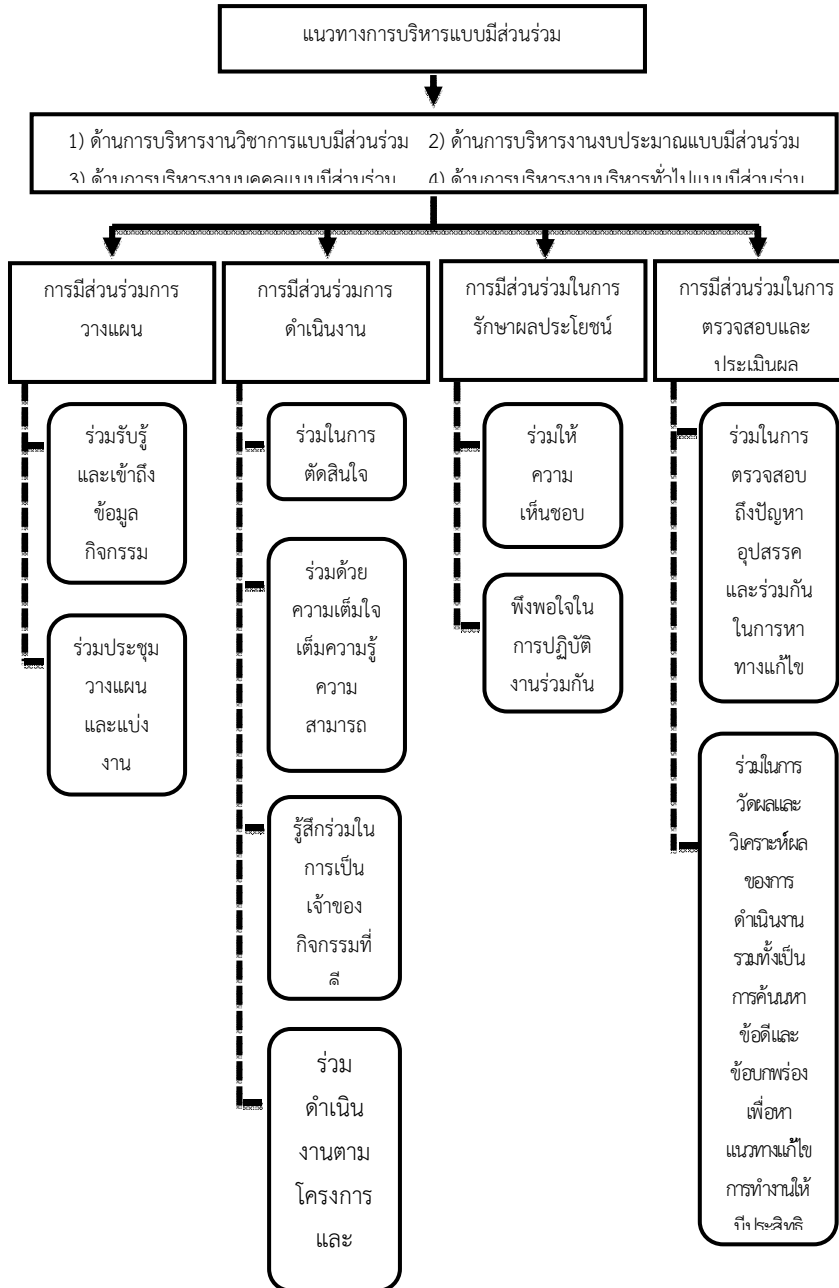
3.3.2 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการ
สถานศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

3.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและ
ประเมินผล มีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.4.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการ
สถานศึกษาร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรค

และร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหางาน

3.4.2 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการ
สถานศึกษาร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของ
การดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อ
บกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มี
ประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาโดยการศึกษาแนวคิด เอกสาร ตำรา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 33) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังให้มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างคุ้มค่า ไม่เกิดการสูญเปล่า และมีความคล่องตัว ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: ก)

2. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาในระดับหนึ่ง มีการกำหนดกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งต้องมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และนอกจากนี้สถานศึกษาหลายแห่งมีประสบการณ์ในการจัดการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับการวิจัยของสุจิตรา เชื้อชัย (2557: 91-93) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการมีส่วนร่วมคิดและวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับประวุฒิ ประภาสโนบล (2554: 143) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.63$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้ตระหนักถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่จะส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนที่จะช่วยให้การ

บริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวันชัย ภิบาล (2558: 144-145) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการศึกษา พบว่า จากแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ทั้ง 12 หน้าที่ สิ่งที่ต้องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุดในแต่ละด้าน อันดับแรกได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ระเบียบ กติกา แนวปฏิบัติ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา อันดับต่อมา ต้องการรับทราบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับการวิจัยของพิทักษ์ ดวงอาสาองค์ (2558: 210) วิจัยเรื่องสภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาหนองคายเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ควรนำแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมมาปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ในการวางแผนดำเนินการตามแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน และควรให้ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแนวทางการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สรุปได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาประชุมวางแผนร่วมกันทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานแต่ละฝ่าย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการรับทราบ และตัดสินใจ แจ้งข้อมูลข่าวสาร รวมถึงมีการตัดสินใจร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง ร่วมดำเนินงานตามโครงการและแผนงานรู้อีกส่วนในการเป็นเจ้าของกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหานั้น ร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพในงาน สอดคล้องกับการวิจัยของ สิงห์ณรงค์ วงศ์ชัยเวช (2557: 79) วิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารแผนการศึกษาของแผนกศึกษาธิการและกีฬานครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร และพนักงานครูในโรงเรียนมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ การวางแผนพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับการวิจัยของ อัจฉราภรณ์ ทองทิพย์ (2557: 140) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า โรงเรียนจะต้องมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างคณะครูกับ

คณะกรรมการสถานศึกษา ให้คณะกรรมการสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโรงเรียนและโรงเรียนจะต้องทำแบบประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษาช่วยประเมิน แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร โรงเรียนดำเนินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะครูเพื่อแต่งตั้งบุคลากรให้ตรงกับงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ในสถานศึกษาให้เข้าใจและให้ความสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาควรกระตุ้นและสร้างความตระหนักให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *กรมวิชาการ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

พิทักษ์ ดวงอาจงค์. (2558). *สภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประยูร อัครบวร. (2552). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์ (1996) จำกัด.

ประวุฒิ ประภาสโนบล. (2554). *การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.

วันชัย ภิบาล. (2558). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สิงห์ณรงค์ วงศ์ชัยเวช. (2557). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารแผนการศึกษาของแผนกศึกษาธิการและกีฬานครหลวงเวียงจันทน์ สปป. ลาว. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุจิตรา เชื้อชัย. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุรพล ชัยดวงศร. (2554). การมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนทุ่งใหญ่วัดนศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อัจนราภรณ์ ทองทิพย์. (2557). สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมตามบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.